

Министерство
на енергетиката

**Европейско икономическо пространство (ЕИП)
Финансов механизъм 2009-2014
Програма BG04 „Енергийна ефективност и
възобновяема енергия“
Министерство на енергетиката**

ГРАНТОВА СХЕМА: BG04-04-05

**ПРОЕКТ ПО ПРОГРАМА
BG04 “ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ ВЪЗОБНОВЯЕМА
ЕНЕРГИЯ”**

**1. РАЗРАБОТВАНЕ НА ПЛАНОВЕ ЗА
ДЕЙСТВИЕ, В СЪОТВЕТСТВИЕ С
НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО
И СЪОТВЕТНИТЕ ЕС ДИРЕКТИВИ, СВЪРЗАНИ С
МЕРКИТЕ В СГРАДИ**

**1.4. ЗАКОНОДАТЕЛНА БАЗА ЗА ЕНЕРГИЯТА ОТ
ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ**

проф. Георги Вълчев

ЗАКОН ЗА ЕНЕРГИЯТА ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ

Обн., ДВ, бр. 35 от 3.05.2011 г., в сила от 3.05.2011 г., изм. и доп., бр. 29 от 10.04.2012 г., в сила от 10.04.2012 г., бр. 54 от 17.07.2012 г., в сила от 17.07.2012 г., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 15.02.2013 г., изм., бр. 59 от 5.07.2013 г., в сила от 5.07.2013 г., бр. 68 от 2.08.2013 г., в сила от 2.08.2013 г., изм. и доп., бр. 109 от 20.12.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., изм., бр. 33 от 11.04.2014 г.; Решение № 13 от 31.07.2014 г. на КС на РБ - бр. 65 от 6.08.2014 г.; изм., бр. 14 от 20.02.2015 г., изм. и доп., бр. 17 от 6.03.2015 г., в сила от 6.03.2015 г., изм., бр. 35 от 15.05.2015 г., в сила от 15.05.2015 г., изм. и доп., бр. 56 от 24.07.2015 г., в сила от 24.07.2015 г.

Законът за енергията от възобновяеми източници урежда обществените отношения, свързани с производството и потреблението на:

- ❑ електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници;
- ❑ газ от възобновяеми източници;
- ❑ биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта.

Основни цели на закона

- ❑ насърчаване на производството и потреблението на енергия, произведена от възобновяеми източници;
- ❑ насърчаване на производството и потреблението на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта;
- ❑ създаване на условия за включване на газ от възобновяеми източници в мрежите за пренос и разпределение на природен газ;
- ❑ създаване на условия за включване на топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници в топлопреносни мрежи;
- ❑ осигуряване на информация относно схемите за подпомагане, ползите и практическите особености на развитието и използването на енергия от възобновяеми източници на всички заинтересовани лица, участващи в процеса на производство и потребление на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, на производство и потребление на газ от възобновяеми източници, както и на производство и потребление на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта;
- ❑ създаване на условия за постигане на устойчива и конкурентна енергийна политика и икономически растеж чрез иновации, внедряване на нови продукти и технологии;

- ❑ създаване на условия за постигане на устойчиво развитие на регионално и местно ниво;
- ❑ създаване на условия за повишаване на конкурентоспособността на малките и средните предприятия чрез производство и потребление на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници;
- ❑ сигурност на енергийните доставки, снабдяването и техническа безопасност;
- ❑ опазване на околната среда и ограничаване изменението на климата;
- ❑ повишаване на жизнения стандарт на населението чрез икономически ефективно използване на енергията от възобновяеми източници.

Целите се постигат чрез решаване на следните задачи(1/3)

- въвеждане на схеми за подпомагане производството и потреблението на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, производството и потреблението на газ от възобновяеми източници, както и производството и потреблението на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта;
- **регламентиране на правата и задълженията на органите на изпълнителната власт и на местното самоуправление при провеждането на политиката в областта на насърчаване производството и потреблението на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, производството и потреблението на газ от възобновяеми източници, както и производството и потреблението на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта;**
- **въвеждане на задължения за органите на изпълнителната власт за инициране и осъществяване на мерки, свързани с насърчаване производството и потреблението на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, производството и потреблението на газ от възобновяеми източници, както и производството и потреблението на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта;**

Целите се постигат чрез решаване на следните задачи(2/3)

- въвеждане на схеми за подпомагане, свързани с развитието на преносната и разпределителните електрически мрежи, включително междусистемни връзки, на интелигентни мрежи, както и изграждането на регулиращи и акумулиращи съоръжения, свързани със сигурното функциониране на електроенергийната система при развитие на производството на енергия от възобновяеми източници;
- въвеждане на схеми за подпомагане на изграждането и развитието на топлопреносните, газопреносната и газоразпределителните мрежи, включително междусистемни връзки, когато това е икономически обосновано;
- въвеждане на схеми за подпомагане производството на енергия от възобновяеми източници за собствено потребление;
- създаване на Национална информационна система за потенциала, производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници в Република България, наричана по-нататък "Националната информационна система";

Целите се постигат чрез решаване на следните задачи(3/3)

- **въвеждане на механизми за подкрепа на научните изследвания и развойна дейност, свързани с производството и потреблението на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, с производството и потреблението на газ от възобновяеми източници, както и с производството и потреблението на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта;**
- **съвместно изпълнение на мерки за използване на енергия от възобновяеми източници и на мерки за въвеждане на технологии за повишаване на енергийната ефективност.**

При разработването на схеми за подпомагане се посочват техническите изисквания, включително приложими стандарти, на които следва да отговарят съоръженията и системите за енергия от възобновяеми източници.

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ В ОБЛАСТТА НА ЕНЕРГИЯТА ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ

Министерският съвет

- определя държавната политика за насърчаване производството и потреблението на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, производството и потреблението на газ от възобновяеми източници, както и производството и потреблението на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта;
- приема Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници (НПДЕВИ);
- приема национални схеми за подпомагане използването на енергия от възобновяеми източници;
- одобрява проектите на споразумения за съвместни схеми между Република България и една или повече държави - членки на Европейския съюз, за обединяване или координиране на национални схеми за подпомагане използването на енергия от възобновяеми източници;

- одобрява съвместни проекти, свързани с производството на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници между Република България и една или повече държави - членки на Европейския съюз, и/или една или повече трети държави;
- одобрява статистическите прехвърляния на определени количества енергия, произведена от възобновяеми източници, от Република България към държава - членка на Европейския съюз, както и от държава - членка на Европейския съюз, към Република България;
- приема подзаконови нормативни актове в случаите, предвидени в този закон.

Министърът на енергетиката (1/2)

- ❑ разработва, актуализира и внася за приемане от Министерския съвет Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници;
- ❑ изготвя и представя на Европейската комисия доклади за изпълнението на НПДЕВИ;
- ❑ предлага на Министерския съвет за одобряване проектите на споразумения за съвместни схеми и статистическите прехвърляния по;
- ❑ организира и ръководи дейностите по планиране и изпълнение на съвместни проекти;
- ❑ предлага съвместно с министъра на финансите национални схеми за подпомагане използването на енергия от възобновяеми източници по;
- ❑ осъществява контрол върху издаването, прехвърлянето и отмяната на гаранциите за произход на енергия;

Министърът на енергетиката (2/1)

- осъществява взаимодействие с органите на изпълнителната власт, с браншови организации и заинтересовани юридически лица с нестопанска цел по отношение на провеждането на държавната политика за насърчаване производството и потреблението на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, производството и потреблението на газ от възобновяеми източници, както и производството и потреблението на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта;
- осъществява международното сътрудничество на Република България в областта на възобновяемите източници и биогоривата;
- приема подзаконови нормативни актове в случаите, предвидени в този закон;

Министърът на околната среда и водите

- разработва и прилага механизъм за надеждно и независимо одитиране на подаваната информация от икономическите оператори относно биогоривата и течните горива от биомаса както и за изпълнение на изискванията на критериите за устойчивост;
- организира създаването и актуализирането на списък на лицата, които осъществяват одит за съответствието на биогоривата и течните горива от биомаса с критериите за устойчивост.

Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) (1/3)

- ❑ определя преференциални цени за изкупуването на електрическата енергия от възобновяеми източници;
- ❑ определя с методиката по чл. 35, ал. 5 от Закона за енергетиката разпределението на разходите, произтичащи от задълженията за закупуване по преференциални цени на електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници, между всички крайни клиенти, присъединени към електроенергийната система;
- ❑ одобрява и публикува на интернет страницата си предвижданите електрически мощности, които могат да бъдат предоставяни за присъединяване към преносната и разпределителните електрически мрежи на обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници;

Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) (2/3)

- осъществява контрол при провеждането на процедури за присъединяване на енергийни обекти за производство на електрическа енергия към преносната и разпределителните електрически мрежи;
- осъществява контрол за изпълнение на задълженията на операторите на преносната и разпределителните електрически мрежи да докладват за случаите на значително намаляване на количествата пренесена и/или разпределена електрическа енергия от възобновяеми източници и за предприетите корективни мерки;
- осъществява контрол за изпълнение на задълженията на операторите на преносната и разпределителните мрежи да разходват авансовото плащане за присъединяване на производителите на ел. енергия от възобновяеми източници единствено за покриване на разходите за изграждане на съоръженията за присъединяване и за планираното развитие по чл. 29, ал. 4 съгласно ЗЕВИ;

Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) (3/ 3)

- предоставя на министъра на енергетиката и на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) информация относно НПДЕВИ в рамките на своята компетентност;

Държавната политика за насърчаване производството и потреблението на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, производството и потреблението на газ от възобновяеми източници, както и производството и потреблението на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта, се изпълнява от изпълнителния директор на АУЕР.

Изпълнителният директор на АУЕР

- ❑ участва в разработването и актуализирането на НПДЕВИ в сътрудничество с органите на изпълнителната власт, включително с кметовете на общини;
- ❑ организира изпълнението на дейностите и мерките, включени в НПДЕВИ, в сътрудничество със заинтересованите лица, съдейства при разработването и изпълнението на общинските програми за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива;
- ❑ предоставя на министъра на енергетиката необходимата информация за изготвяне на докладите за изпълнението на НПДЕВИ;
- ❑ организира създаването и поддържането на Националната информационна система и контролира актуализирането на данните и поддържането на системата от кметовете на общини;
- ❑ оказва съдействие на органите на изпълнителната власт и на органите на местното самоуправление при изпълнението на задълженията им по този закон.

Областният управител

- осигурява провеждането на държавната политика за насърчаване производството и потреблението на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, производството и потреблението на газ от възобновяеми източници, както и производството и потреблението на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта, на територията на областта;
- координира дейностите по насърчаване производството и потреблението на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, производството и потреблението на газ от възобновяеми източници, както и производството и потреблението на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта между общините в областта;
- предоставя на изпълнителния директор на АУЕР информация относно изпълнението на програмите за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива по чл. 9 от ЗЕВИ в общините на територията на областта.

КОЙ РАЗРАБОТВА И ПРИЕМА ПРОГРАМИТЕ В ОБЩИНАТА (1/2)

Общинските съвети приемат дългосрочни и краткосрочни програми за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива.

Кметът на общината разработва и внася за приемане от общинския съвет общински дългосрочни и краткосрочни програми за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива в съответствие с НПДЕВИ, които включват:

- ❑ мерки за използване на енергия от възобновяеми източници при изграждане или реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сгради - общинска собственост;
- ❑ мерки за използване на енергия от възобновяеми източници при външно изкуствено осветление на улици, площади, паркове, градини и други недвижими имоти - публична общинска собственост, както и при осъществяването на други общински дейности;

КОЙ РАЗРАБОТВА И ПРИЕМА ПРОГРАМИТЕ В ОБЩИНАТА (2/ 2)

- ❑ мерки за насърчаване на производството и използването на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане, произведена от възобновяеми източници, както и такава, произведена от биомаса от отпадъци, генерирани на територията на общината;
- ❑ анализ на възможностите за изграждане на енергийни обекти за производство на енергия от възобновяеми източници върху покривните и фасадните конструкции на сгради - общинска собственост;
- ❑ схеми за подпомагане на проекти за производство и потребление на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, включително индивидуални системи за използване на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, за производство и потребление на газ от възобновяеми източници, както и за производство и потребление на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта;
- ❑ ежегодни информационни и обучителни кампании сред населението на съответната община за мерките за подпомагане, ползите и практическите особености на развитието и използването на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, газ от възобновяеми източници, биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта.

СРОК НА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНСКИТЕ ПРОГРАМИ (1/)

Дългосрочните програми се разработват за срок 10 години, а краткосрочните програми - за срок три години. В общински схеми за подпомагане могат да участват само проекти, свързани с мерките по общинските програми приети от общинския съвет. Кметът на общината:

- уведомява по подходящ начин обществеността за съдържанието на програмите приети от общинския съвет, включително чрез публикуването им на интернет страницата на общината;

СРОК НА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНСКИТЕ ПРОГРАМИ (2/)

- организира изпълнението на програмите и предоставя на изпълнителния директор на АУЕР, на областния управител и на общинския съвет информация за изпълнението им;
- организира за територията на общината актуализирането на данните и поддържането на Националната информационна система;
- отговаря за опростяването и облекчаването на административните процедури относно малки децентрализирани инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници и за производство на биогаз от селскостопански материали - твърди и течни торове, както и на други отпадъци от животински и органичен произход, а когато е необходимо - прави предложения пред общинския съвет за опростяването и облекчаването на процедурите;

СРОК НА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНСКИТЕ ПРОГРАМИ (3/)

- оказва съдействие на компетентните държавни органи за изпълнение на правомощията им по този закон, включително предоставя налична информация и документи, организира набирането и предоставянето на информация и предоставянето на достъп до съществуващи бази данни и до общински имоти за извършване на оценката за наличния и прогнозния потенциал на видовете ресурси за производство на енергия от възобновяеми източници.
- Кметът на общината внася за разглеждане от общинския съвет предложенията на областния управител за изменение в приети от общинските съвети наредби и общи административни актове, когато разрешителни, сертификационни и лицензионни процедури, включително за устройственото планиране, не отговарят на изискванията на чл.11 от ЗЕВИ, на първото му заседание след постъпване на предложението.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ОРГАНИТЕ НА ДЪРЖАВНАТА ВЛАСТ И НА МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ (1/ 3)

Органите на държавната власт и органите на местното самоуправление при упражняване на правомощията си по регламентиране на разрешителни, сертификационни и лицензионни процедури, включително за устройственото планиране, за постигане на целите на този закон, са длъжни:

- ❑ да определят прозрачно, ясно и с конкретни срокове произнасяне по съответните заявления;
- ❑ да не допускат дискриминация между заинтересованите лица;
- ❑ да отчитат особеностите на отделните технологии за енергия от възобновяеми източници;

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ОРГАНИТЕ НА ДЪРЖАВНАТА ВЛАСТ И НА МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ (2/3)

- ❑ в случай че въвеждат такси за административно обслужване, те да са определени ясно, прозрачно и обусловено от разходите за извършване на административната услуга;
- ❑ да предвиждат опростени процедури за получаване на разрешения за проекти, свързани с реализация на индивидуални системи за производство и потребление на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, когато това е целесъобразно;
- ❑ да предвиждат ускорени процедури за произнасяне във връзка с планирането, проектирането и изграждането на електроенергийна мрежова инфраструктура.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ОРГАНИТЕ НА ДЪРЖАВНАТА ВЛАСТ И НА МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ (3/3)

Органите на държавната власт и органите на местното самоуправление предприемат мерки, за да осигурят, че считано от 1 януари 2012 г. новите сгради за обществено обслужване, както и съществуващите сгради за обществено обслужване, в които се извършва реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство, изпълняват ролята на образец за постигане целите на този закон. Това задължение може да бъде изпълнявано чрез спазване на стандартите за жилищни сгради с нулево потребление на енергия или посредством осигуряване използването на покривите на такива сгради или сгради със смесено предназначение, включително за обществено обслужване, от трети лица за инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници.

Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници

- За постигане на задължителната национална цел на Република България за 16 на сто общ дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия, включително 10 на сто задължителен дял на енергията от възобновяеми източници в транспорта, **министърът на енергетиката разработва НПДЕВИ.**

Националният план за действие за енергията от възобновяеми източници обхваща периода 2010 - 2020 г., изготвя се по модел, приет с решение на Европейската комисия, и съдържа:

- ❑ преглед на националната политика в областта на енергията от възобновяеми източници;
- ❑ прогноза за брутно крайно потребление на енергия през периода от 2010 до 2020 г.;
- ❑ национална цел и секторни цели за дял на енергията от възобновяеми източници, за електрическа енергия, за топлинна енергия и енергия за охлаждане и за енергия от възобновяеми източници в транспорта до 2020 г. и прогнозни криви на растежа за дела на енергията от възобновяеми източници (индикативна крива) за секторите електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане и енергия от възобновяеми източници в транспорта.

Мерки за постигане на целите (1/3)

- всички политики и мерки за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници;
- специфичните мерки по отношение на административните процедури, териториалното и ресурсното планиране, техническите спецификации за съоръжения и системи за производство на енергия от възобновяеми източници, на сгради в производствени и жилищни зони, при проектирането, изграждането, реконструкцията, основното обновяване, основния ремонт или преустройството, на които се инсталират съоръжения и системи за използване на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, предоставяне на информация, обучение за придобиване на професионална квалификация за дейностите по чл. 21, ал. 1 от ЗЕВИ, развитие на инфраструктурата на електроенергийната, топлофикационните и мрежовите охладителни системи, опериране на електрическите мрежи, включване на биогаз в мрежите за природен газ, биогорива и течни горива от биомаса;

Мерки за постигане на целите (1/3)

- ❑ националните и съвместните схеми за подпомагане производството и потреблението на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане и на енергия от възобновяеми източници в транспорта, планирано използване на статистически прехвърляния и планирано участие в съвместни проекти;
- ❑ мерки за насърчаване използването на енергия от биомаса;
- ❑ оценки за постигането на целите , на общия очакван принос на всяка технология за производство на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, и на енергия от възобновяеми източници в транспорта, на общия очакван принос на мерките за енергийна ефективност и енергоспестяване, оценка на въздействията - прогнозни разходи и ползи от мерките за подпомагане, както и на подготовката на НПДЕВИ и проследяване на неговото прилагане.

Мерки за постигане на целите (3/3)

- Средните стойности за двегодишни периоди за дял на енергия от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия съгласно индикативната крива са, както следва:
  1. от 2011 до 2012 г. включително - 10,72 на сто;
  2. от 2013 до 2014 г. включително - 11,38 на сто;
  3. от 2015 до 2016 г. включително - 12,37 на сто;
  4. от 2017 до 2018 г. включително - 13,69 на сто.

- Министърът на енергетиката изготвя и представя на Европейската комисия на всеки две години до 31 декември 2021 г. доклад за изпълнението на НПДЕВИ.

Насърчаването на производството на енергия от възобновяеми източници се извършва чрез:

- разработване на схеми за подпомагане производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници, газ от възобновяеми източници, биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта и на течни горива от биомаса;
- разработване на схеми за подпомагане производството и потреблението на енергия от биомаса, в случаите когато се използват технологии с висока степен на опазване на околната среда и се произвежда енергия по високоефективен способ;

Насърчаването на производството на енергия от възобновяеми източници се извършва чрез:

- ❑ разработване на съвместни схеми за подпомагане с другите държави - членки на Европейския съюз, за подпомагане производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници;
- ❑ финансиране на дейности и проекти за производство на енергия от възобновяеми източници, както и за използване на енергия от възобновяеми източници при крайното потребление на енергия от фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници" и от други финансови институции;
- ❑ договори с гарантиран резултат съгласно Закона за енергийната ефективност, свързани с използване на енергията от възобновяеми източници.

Производството на електрическа енергия от възобновяеми източници, включително на електрическа енергия от комбинирано производство на топлинна и/или енергия за охлаждане и електрическа енергия от възобновяеми източници, се насърчава чрез:

- предоставяне на гарантиран достъп на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, до преносната и разпределителните електрически мрежи при спазване на критериите за сигурност, определени с правилата по чл. 83, ал. 1, т. 4 и 5 от Закона за енергетиката;
- приоритетно оставяне в работа от оператора на преносната или разпределителната мрежа на електропроизводствените мощности на енергийните обекти с комбиниран цикъл и индиректно използване на биомаса, от чието общо тегло животинският тор е не по-малко от 50 на сто, и с комбиниран цикъл и индиректно използване на биомаса от растителни отпадъци от собствено земеделско производство, при спазване на баланса между производството и потреблението при излишък, след изчерпване на заявките за балансиране надолу и без ограничение на работните часове през годината на съответната централа;

- гарантиране на преноса и разпределението на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, при спазване на критериите за сигурност;
- осигуряване изграждането на необходимата инфраструктура и електроенергийни мощности за регулиране на електроенергийната система;
- предоставяне на приоритет при диспечиране на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, при спазване на критериите за сигурност;
- изкупуване на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, за определен в този закон срок;

- определяне на преференциална цена за изкупуване на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, включително и електрическата енергия, произведена от биомаса, чрез технологии за пряко изгаряне, с изключение на енергията, произведена от водноелектрически централи с обща инсталирана мощност над 10 MW;
- определяне на преференциални цени за изкупуване на електрическа енергия, произведена от биомаса, в случаите когато се използват технологии за термична газификация; цената не може да бъде по-ниска от 30 на сто над преференциалната цена, определена за електрическата енергия, произведена от биомаса от отпадна дървесина и други, чрез технологии за пряко изгаряне с комбиниран цикъл.

Насърченията не се прилагат за енергийните обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, които се заявяват за присъединяване след датата на доклада на министъра на енергетиката по чл. 13, ал. 1, в който е отчетено, че общата национална цел по чл. 12, ал. 1 от ЗЕВИ е постигната.

Производството на топлинна енергия и на енергия за охлаждане от възобновяеми източници се насърчава чрез:

- подпомагане и реализиране на проекти за изграждане на топлопреносни мрежи в населени места, отговарящи на изискванията за обособена територия по чл. 43, ал. 7 от Закона за енергетиката, когато е доказана икономическа целесъобразност за потребление на топлинна енергия от възобновяеми източници, за производството на която е представен идеен инвестиционен проект;

- подпомагане и реализиране на проекти за изграждане на малки децентрализирани системи за топлинна енергия и/или енергия за охлаждане;
- присъединяване на обекти за производство на топлинна енергия от възобновяеми източници към топлопреносната мрежа и изкупуване от топлопреносното предприятие на произведената от друг производител топлинна енергия, при условията на Закона за енергетиката и на наредбата по чл. 125, ал. 3 от Закона за енергетиката, когато това е технически възможно и икономически целесъобразно.

Производството на газ от възобновяеми източници се насърчава чрез:

- ❑ предоставяне на гарантиран достъп до преносната и разпределителните мрежи при спазване на критериите за сигурност, предложени от операторите на газопреносната и газоразпределителните системи и одобрени от КЕВР;
- ❑ гарантиране на преноса и разпределението на газ, произведен от възобновяеми източници, при спазване на критериите за сигурност;

- ❑ недопускане на дискриминация по отношение на газ от възобновяеми източници при определянето на такси за пренос и разпределение по преносна или разпределителна мрежа;
- ❑ публикуване от операторите на газопреносната и газоразпределителните мрежи на тарифите за присъединяване на обекти за производство на газ от възобновяеми източници;
- ❑ задължително изкупуване на газ от възобновяеми източници със сертификат за качество и налягане, съгласно договор с обществения доставчик и/или крайните снабдители по преференциални цени, определени от КЕВР.

Чл. 19. (1) (от ЗЕВИ) Инвестиционните намерения за изграждане на енергийни обекти за производство на енергия от възобновяеми източници се предхождат от оценка за наличния и прогнозния потенциал на ресурса на съответния вид енергия от възобновяем източник, който се предвижда да бъде използван в процеса на производство на енергия в бъдещия енергиен обект.

Разпоредбата на ал. 1 не се прилага за:

- **изграждане и въвеждане в експлоатация на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност до 30 kW включително върху покривни и фасадни конструкции на сгради и върху недвижими имоти към тях в границите на урбанизирани територии;**
- изграждане и въвеждане в експлоатация на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници върху покривни и фасадни конструкции на сгради за производствени и складови дейности и върху недвижими имоти към такива сгради в производствени зони с обща инсталирана мощност до 1 MW включително;
- изграждане и въвеждане в експлоатация на енергийни обекти или монтиране и въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на топлинна енергия и/или енергия за охлаждане от възобновяеми източници.

КЪДЕ И КОГА СЕ ВЪВЕЖДАТ ИНСТАЛАЦИИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ

При изграждане на нови или при реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на съществуващи сгради се въвеждат в експлоатация инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници, когато това е технически възможно и икономически целесъобразно.

Най-малко 15 на сто от общото количество топлинна енергия и енергия за охлаждане, необходима на сградата, трябва да бъде произведена от възобновяеми източници чрез въвеждане на:

- централизирано отопление, използващо биомаса или геотермална енергия;
- индивидуални съоръжения за изгаряне на биомаса с ефективност на преобразуването най-малко 85 на сто при жилищни и търговски сгради и 70 на сто при промишлени сгради;
- слънчеви топлинни инсталации;
- термопомпи и повърхностни геотермални системи.

- ❑ централизирано отопление, използващо биомаса или геотермална енергия;
- ❑ индивидуални съоръжения за изгаряне на биомаса с ефективност на преобразуването най-малко 85 на сто при жилищни и търговски сгради и 70 на сто при промишлени сгради;
- ❑ слънчеви топлинни инсталации;
- ❑ термопомпи и повърхностни геотермални системи.

При изготвянето на инвестиционни проекти за нови сгради или за реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на съществуващи сгради в част "Енергийна ефективност" и при обследването за енергийна ефективност на съществуващи сгради задължително се анализират възможностите за използване на енергия от възобновяеми източници за доказване на техническата възможност и икономическата целесъобразност по ал. 1. Анализът на възможностите за използване на енергия от възобновяеми източници е част от оценката на показателите за годишен разход на енергия в сградата.

При реализиране на проекти за модернизация на производствените процеси в малки и средни предприятия мерките за енергийна ефективност се комбинират с въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници за задоволяване на технологични нужди на предприятието.

Кой извършва монтажа на инсталациите и системите

Деяностите по монтиране и поддръжка на съоръжения за биомаса, слънчеви фотоволтаични преобразуватели, слънчеви топлинни инсталации, термopомпи и повърхностни геотермални системи се извършват от лица, притежаващи необходимата професионална квалификация за това.

Придобиването на квалификация за извършване на деяностите се извършва при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Институциите, които имат право да осъществяват обучение за придобиване на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение, са длъжни да представят ежегодно в АУЕР списък на лицата, придобили квалификация за извършване на дейностите.

Признаването на професионални квалификации, придобити в други държави - членки на Европейския съюз, и в трети държави, за извършване на дейностите се извършва при условията и по реда на Закона за признаване на професионални квалификации за осигуряване на достъп и упражняване на регулирани професии в Република България.

Държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професия "Техник на енергийни съоръжения и инсталации" или "Монтьор на енергийни съоръжения и инсталации", специалност "Възобновяеми енергийни източници", включваща дейностите, както и сроковете на валидност на документите, удостоверяващи наличието на съответния вид квалификация, се определят с наредба на министъра на образованието и науката.

Присъединяване на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници

Операторите на разпределителни електрически мрежи ежегодно до 28 февруари представят на оператора на преносната електрическа мрежа предвижданите за едногодишен период електрически мощности, които могат да бъдат предоставяни за присъединяване към разпределителните мрежи на обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, по райони на присъединяване и нива на напрежение.

(ДБ. бр. 17 от 2015 г., в сила от 6.03.2015 г.)
Операторът на преносната електрическа мрежа на базата на 10-годишния план за развитие на преносната мрежа и предложенията, ежегодно до 30 април предоставя на КЕВР и на министъра на енергетиката предвижданията за едногодишен период електрически мощности, които могат да бъдат предоставяни за присъединяване към преносната и разпределителните електрически мрежи на обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, по райони на присъединяване и нива на напрежение.

Предвижданията се разработват въз основа на целите в НПДЕВИ и данни за:

- сключените предварителни договори;
- отчетеното и прогнозното потребление на електрическа енергия;
- преносните възможности на мрежите;
- възможностите за балансиране на мощностите в електроенергийната система.

Комисията за енергийно и водно регулиране одобрява ежегодно до 30 юни и публикува на интернет страницата на комисията предвижданията за едногодишен период, считано от 1 юли, електрически мощности, които могат да бъдат предоставяни за присъединяване към преносната и разпределителните електрически мрежи на обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, по райони на присъединяване и нива на напрежение.

Чл. 23. (1) (В сила от 1.07.2012 г. - ДВ, бр. 35 от 2011 г.) Лицата, които желаят да изградят енергиен обект за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници или да извършат разширение на съществуваща електрическа централа или да увеличат инсталираната електрическа мощност на централа за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, подават до оператора на съответната електрическа мрежа заявления за присъединяване в посочени от тях райони, одобрени по чл. 22, ал. 5.

Заявления се подават след одобряване на електрическите мощности, които могат да бъдат предоставяни за присъединяване, до приключване на едногодишния период по чл. 22, ал. 5.

Чл. 24. Разпоредбата на чл. 23 не се прилага за енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници:

- с обща инсталирана мощност до 30 kW включително, които се предвижда да бъдат изградени върху покривни и фасадни конструкции на присъединени към електроразпределителната мрежа сгради и върху недвижими имоти към тях в урбанизирани територии;

- с обща инсталирана мощност до 200 kW включително, които се предвижда да бъдат изградени върху покривни и фасадни конструкции на сгради за производствени и складови дейности, присъединени към електропреносната или електроразпределителната мрежа в урбанизирани територии;
- (изм. - ДВ, бр. 17 от 2015 г., в сила от 6.03.2015 г., бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) с инсталирана електрическа мощност до 1,5 MW, за производство на енергия с комбиниран цикъл и индиректно използване на биомаса, от чието общо тегло животинският тор е не по-малко от 50 на сто, и с инсталирана електрическа мощност до 500 kW за производство на енергия с комбиниран цикъл и индиректно използване на биомаса от растителни отпадъци от собствено земеделско производство, които се предвижда да бъдат изградени в урбанизирани територии, зони; **селскостопански обекти или производствени зони.**

Зони които са с инсталирана електрическа мощност до:

- 1,5 MW и използват биомаса, от чието общо тегло животинският тор е не по-малко от 60 на сто, при спазване изискванията на чл. 18, ал. 7 и за които инсталираната мощност се доказва съгласно наредбата по чл. 116, ал. 7 от Закона за енергетиката;**
- 500 kW и използват биомаса от растителни отпадъци от собствено земеделско производство.**
- с инсталирана електрическа мощност до 1,5 MW включително, за производство на енергия от водноелектрически централи.**

**БЛАГОДАРЯ ВИ ЗА
ВНИМАНИЕТО**